

Tööohutuse ja töötervishoiu mõjuvõimu laiendamine Euroopa Liidus

Kokkuvõte agentuuri 2004. a. aastaaruandest

ISSN 1725-7859

Euroopa Tööohutuse
ja Töötervishoiu
Agentuur

EUROOPA TÖÖOHUTUSE JA TÖÖTERVISHOUI AGENTUURIST

Agentuur aitab parandada tööhutuse ja tervishoiu alast olukorda Euroopa Liidus erapooletu teabe väljatöötamise, kogumise, analüüsimise ja levitamise teel kõige pakilisemates tööhutuse ja tervishoiu alastes küsimustes.

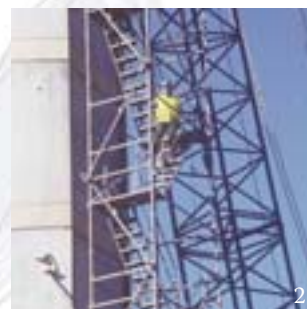
EL poolt rahastatav agentuur teeb tihedat koostööd kõigi 25 liikmesriigi, samuti EFTA riikide ja kandidaatriikide valitsuste ning tööandjate ja töötajate organisatsioonidega. Asjakohase teabe ja eriteadmiste koondamisel ja levitamisel on võtmeroll selle riikides asuvate koordineerimiskeskuste võrgustikul. Agentuuril on sidemed ka üha rohkemate rahvusvaheliste organisatsioonidega väljaspool Euroopat, mis tagab Euroopa Liidu juhtiva positsiooni säilimise tööhutuse ja tervishoiu alase teabe ja mõtteviisi alal.

Prioriteedid on järgmised:

- **EL strateegiliste sihtide toetamine.** Riskiennetuse süvalaiendamine tööelu kõigisse tahkudesse ja poliitilisse mõtteviisi on EL tööhutuse ja tervishoiu alase ühenduse strateegia 2002–2006 keskne teema. Selle sihi saavutamiseks viib agentuur ellu mitmesuguseid programme, sealhulgas projekte tööhutuse ja tervishoiu loomiseks haridusse ja uute tekkivate riskide tuvastamiseks muutuvast töömaailmas. Teoksil on ka algatused kooskõlas Lissaboni deklaratsiooniga näiteks naiste ja puuetega inimeste tööhõive suurendamiseks ning pakutatavate töökohtade kvaliteedi parandamiseks.
- **Kõige tähtsamate terviseprobleemide lahendamine.** Paljudel tööhutuse ja tervishoiu alastel probleemidel on tõsised inimkulud ja rahalised kulud. Igal aastal on näiteks peaaegu 5 miljonit töönnetust, mis läheb liikmesriikidele maksma kuni 150 miljonit kaotatud tööpäeva ja otseste kindlustuskulude näol 20 miljardit eurot. Luu-lihaskonna vaevuste kulu on omakorda hinnanguliselt kuni 2% SKP-st. Muud tähtsamad tervise seotud küsimused on kokkupuude ohtlike ainetega, näiteks kemikaalidega, ja psühhosotsiaalsed probleemid, näiteks tööstress. Agentuur lahendab neid ja muid küsimusi koos sotsiaalpartneritega teabekampaaniate, hea tava algatuste ja muude kanalite kaudu.
- **Meetmete suunamine kõrge riskitasemega sektoritele.** Nende hulka kuuluvad muu hulgas kalandus ja ehitus, samuti tervishoid ja haridus. Agentuur pöörab erilist tähelepanu väike- ja kesksuurusega ettevõtetele (VKE), mille töötajad moodustavad 65% EL tööjõust: VKE töötajatel on töönnetusi ja muid tööhutuse ja tervishoiu probleeme tunduvalt sagedamini kui suuremate ettevõtete töötajatel.

1.

2.

10 uue liikmesriigi tulekuga 2004. aastal on agentuuril veelgi tugevam positsioon Euroopa Liidus tööohutuse ja tervishoiu parandamiseks. Seda näitasid aasta jooksul arvukad algatused, mis on järgnevalt kokkuvõtvalt ära toodud.

OHUTUMA JA TERVISLIKUMA EHITUSTÖÖTUSE KUJUNDAMINE

Kuus Euroopa 900 miljardi eurose käibega ehitustööstuse esinduskogu ja Hollandi EL eesistujana allkirjastasid 2004. aasta oktoobris põhideklaratsiooni, kohustades organisatsioone soodustama viit vajalikku põhialgatust tööstuse tööohutuse ja tervishoiu standardite parandamiseks.

Tegevuste hulgas, milles Bilbao deklaratsioonile allakirjutajad kokku leppisid, on tööohutuse ja tervishoiu lõimimine hankepoliitikatesse, ehitusprojektide kavandamis- ja planeerimisetappidesse, samuti suuniste väljatöötamise, aitamaks ettevõtetele järgida asjaomast õigustikku.

Nimetatud deklaratsioon oli vaid üks agentuuri 2005. aasta Euroopa nädala põhisündmusi, mis keskendus tööohutuse ja tervishoiu riskidele ehitustööstuses ning nende kõrvaldamise ja vähendamise praktikale. Ligi 1000 ehitusettevõtet kogu Euroopas allkirjastasid agentuuri kampaania interaktiivse harta. See hõlmas nõusolekut jagada vastutust tööstusharu tööohutuse ja tervishoiu standardite täiustamisel, koostööd teiste organisatsioonidega ning osalemist agentuuri Euroopa nädala kampaanias. Tõstmaks teadlikkust tööohutuse ja tervishoiu riskide suhtes ehitustööstuses ja pakkumaks lahendusi, koordineeris meie siseriiklike koordineerimiskeskuste võrgustik ka tuhandeid siseriiklike üritusi kogu Euroopas.

RAHASTAMISKAVA AITAB KUNI 700 000 VKE-D

Lähtuvalt sõltumatust hinnangust sai 2002-2003 kuni 700 000 väike- ja kesksuurusega ettevõtet (VKE-d) Euroopas kasu agentuuri rahastamiskavast.

2001-2004 Euroopa Parlamendi nimel agentuuri poolt juhitud konkurentsivõimeline programm andis kuni 200 000 euro väärtuses toetusi organisatsioonidele, kellel oli uuenduslikke mõtteid tööohutuse ja tervishoiu normide täiustamise kohta Euroopa 19 miljoni VKE hulgas. Projektid ulatusid õpikodadest ja koolituskursustest piiriüleste teavitamiskampaaniateni ja hea tava näidete levitamiseni.

Hindamine näitas, et teise kava alusel kaasrahastatud 51 projekti jõudsid otse 80 000 VKE-ni ning andsid kaudselt

nõu ja teavet enam kui 700 000-le Interneti ja teiste kanalite kaudu. Nagu hindajad väitsid: „Need projektid ja tulemused näitavad märkimisväärset jätkusuutlikkust.“ Uus agentuuri avaldatud aruanne „Tervishoiu ja tööohutuse edendamine Euroopa väike- ja kesksuurusega ettevõtetes — VKE-de rahastamiskava 2002–2003“ teeb kokkuvõtte kõikidest projektidest, millele rahastamiskava teisel tegevusaastal toetust andis.

VÄRSKED PERSPEKTIIVID AITAVAD TÖÖOHUTUST JA TÖÖTERVISHOIDU ÜHISPÄEVAKORDA PANNA

Tööohutuse ja tervishoiu kaubandusliku väärtuse soodustamise nimel ja ettevõtete ergutamiseks, võtmaks neid küsimusi oma otsustusprotsessis enam südameasjaks, astuti mitmeid olulisi samme. Sel aastal avaldas agentuur näiteks uue uurimuse „Ettevõtte sotsiaalne vastutus ning tööohutus ja tervishoid“, mis määratleb täpselt 10 kaubandusliku tootlikkuse kriteeriumi ettevõtte sotsiaalse vastutuse strateegia jaoks.

Agentuur koostas ka töödokumendi „Töökeskkonna kvaliteet ja tootlikkus“, mis näitab tugevat seost kõrgemate tööohutuse ja tervishoiu standardite ja kõrgema tootlikkuse vahel. Tegurite hulgas, mis võimaldavad ettevõtetele seda seost optimeerida, on tihe koostöö ettevõtte juhtkonna ja töötajate vahel, mis annab personalile suurema iseseisvuse, rohkem väljakutset pakkuvaid ülesandeid ning tutvustab ergonomilisemaid tööviise ja seadmeid.

Agentuur organiseeris ka Hollandi EL eesistumisega ühisõpikoja uurimaks, kuidas majanduslikke huvisid, nt subsidiidume ja maksusoodustusi, saaks kasutada ettevõtete toetamiseks kõrgemate tööohutuse ja tervishoiu standardite kehtestamisel.

TÖÖOHUTUSE JA TÖÖTERVISHOIU EDENDAMISE UUED ETAPID LAIENENUD EUROOPA LIIDUS

EL laienemine toob piirkonda ulatusliku võimaluse kasutada ära ühist jõudu ning kiirendada Euroopa sotsiaal-majanduslikku arengut. Kogu potentsiaali realiseerimiseks on siiski hädavajalik tõsta mitmes uues liikmesriigis tööohutuse ja tervishoiu taset. Selle saavutamiseks kavandas agentuur 2004. aastal kahe peamise hoovaga laienemise tegevusplaani.

Esiteks toetab agentuur uutes liikmesriikides massiteabekampaaniaid ja muid algatusi, tõstmaks tööandjate, töötajate ja sotsiaalpartnerite teadlikkust põhiliste tööohutuse ja töötervishoiualaste meetmete rakendamise vajadusest. Teiseks edastatakse VKE rahastamiskavast (vt. eespool) saadud teadmisi ja perspektiive, kohandades seda teavet vastavalt liikmesriikide olukorrale. Nende kahe eesmärgi saavutamiseks on loodud agentuuri teemakeskus „Laienemistegevus“.

MUUD MÄRKIMISVÄÄRSED ARENGUD 2004. AASTA JOOKSUL

- **Keskendumine kõrge riskitasemega sektoritele:** trükiti uued infolehed, aitamaks õpetajatel võidelda vägivallariskidega ja muude ohuteguritega haridussektoris, samal ajal arendati ehitus- ja kalatööstuse jaoks välja konkreetsed veebilahendused ja muud interaktiivsed tugimaterjalid. Agentuur on samuti lõpule jõudmas uudse kaugõppimise vahendiga, jõudmaks kaugete paikade põllumajandus töötajateni.
- **Puute ja sooküsimustega tegelemine:** rahvusvahelise puuetega inimeste päeva eel saadi valmis infoleht ja ajakohastatud võrgulehekül, mis selgitasid, kuidas kohandada töökohta puuetega töötajatele ohutumaks ja ligipääsetavamaks. Lisaks korraldas agentuur Euroopa tippeksperptide osalusel seminari, uurimaks võimalusi tööohutusele ja töötervishoiule sootundlikuma lähenemise soodustamiseks.
- **Tööohutuse ja töötervishoiu küsimuste sisseviimine haridusse:** 32 Euroopa algatuse analüüsil põhinev uus aruanne kirjeldab erinevate Euroopa haridusasutuste edukat tööohutuse ja töötervishoiu loomist koolide ja kõrgkoolide õppekavadesse.
- **Tulevaste riskide seire:** meie uus riskiseirekeskus jätkas **tööohutuse ja töötervishoiu** suundade ning ilmnevate riskide jälgimiseks vajalike andmete täiustamist. Toetudes enam kui 100 andmeallikale siseriiklikul ja Euroopa tasandil, on 2005. aastaks kavas teha suundumuste ja prognooside andmed võrgus kättesaadavaks.
- **Agentuuri veebilehe tõusev populaarsus:** meie veebilehe külastajate arv peaaegu kahekordistus – 2,94 miljonini, samas kui meie elektroonse infolehe „OSHMail“ tellimine kasvas kolmandat aastat järjest 25 %. Võimaldamaks külastajate ligipääsu rikkalikumale andmeallikale ning kiirendamaks vastamisaegu, tegeldi veebilehete 3. põlvkonna (3G) arendamisega.
- **Rahvusvaheliste partnerite kasvav võrgustik:** agentuur ühendas jõud Jaapani Rahvusvahelise Tööohutuse ja Töötervishoiu Keskusega, et rajada ühine veebileht, mis võimaldaks mõlemal asutusel ja nende kasutajatel jagada tööohutuse ja töötervishoiu alaseid uuringuid, statistikat ning muud teavet ja ideid. Korea Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur on samuti algatusega liitumas. Agentuuril on praegu partnerlusi üle maailma enam kui 40 riigi ja rahvusvahelise organisatsiooniga, mis võimaldab luua tõenäoliselt omasuguste seas suurima tõeliselt ülemaailmse tööohutuse ja töötervishoiu alase portaali.

VAADE TULEVIKKU: PLAANID 2005. AASTAKS JA EDASPIDINE TEGEVUS

2005. aastaks on lisaks jooksvale tegevusele kavandatud muuhulgas järgmised algatused:

- tihe koostöö uute liikmesriikidega, et arendada tööohutuse ja töötervishoiu ennetuskultuuri ja loimida see sügavamalt agentuuri võrgustikku;
- keskendumine 2005.aasta Euroopa nädalal mürariskidele ja selle sageli tähelepanuta jäetud probleemide lahendamisele;
- Euroopa vananeva tööjõu mõju uurimine tööohutuse ning tervishoiupoliitika ja -tavade osas;
- tööohutuse ja töötervishoiu ning majandusnäitajate vahelise seose uurimine;
- noortele töötajatele suunatud algatuste ettevalmistamine;
- agentuuri kolmemõõtmeliste tegevuste soodustamine võrgustiku strateegilisel ja operatiivtasemel;
- globaalse sidusportaali täiustamine 3G-veebilehete käivitamise kaudu.

Laienemine on andnud meile palju suurema ühiskogemuse ja pädevuse, mida liikmesriikidega jagada. See annab meile ennenägematu võimaluse kiirendada tööohutuse ja töötervishoiu täiustamist terves Euroopa Liidus, kasutades teabe ja ideede jagamisel agentuuri siseriiklike partnerite võrgustikku.

Eelmise aasta jooksul kasutas agentuur ära oma partnerite kollektiivset tugevust ja näitas mitmel viisil üles suutlikkust juhtida üleeuroopalisi tööohutuse ja töötervishoiu programme. Need ulatusid ehitustööstusele keskendunud Euroopa tööohutuse ja töötervishoiu nädalast VKE-de rahastamiskavade eduni ning uute uuringuteni näiteks ettevõtte sotsiaalse vastutuse ja haridussektori ohutegurite alal.

Õiges suunas liikumist näitab asjaolu, et meie võrgustikuga liitub üha rohkem rahvusvahelisi institutsioone.

Siiski jääb veel palju teha ning 2005. aastalt ootame edasisi arenguid.

Hans-Horst Konkolewsky
DIREKTOR

Luis Lopes
HALDUSNÕUKOGU ESIMEES

Ergutamaks just töökeskkonna täiustamist töötajate tervise ja ohutuse kaitse alal, nagu on sätestatud asutamislepingus ja hilisemates töökohal tervishoiu ja tööohutust käsitlevates tegevusprogrammides, on agentuuri eesmärk varustada ühenduse organeid, liikmesriike ning teisi valdkonnaga seotuid tehnoloogilise, teadus- ja majandusalase teabega tervishoiu ja tööohutuse valdkonnas kasutamiseks.

Euroopa Tööohutuse ja Tervishoiu Agentuur

<http://agency.osha.eu.int>

Lisateavet agentuuri teabeprojektidest ja muudest algatustest saab veebilehelt: <http://agentuur.osha.eu.int>. Üksikasjalikuma teabe saamiseks riikide projektidest ja arengutest pöörduge palun kohaliku koordinatsioonikeskuse poole:

EESTI

Tiit KAADU
Sotsiaalministeerium
29, Gonsiori
EE-15027 Tallinn

Tel: (37-2) 626 97 80
Email: tiit.kaadu@sm.ee
Veebileht: <http://ee.osha.eu.int/>

Euroopa Tööohutuse
ja Tervishoiu
Agentuur

Gran Vía 33, E-48009 Bilbao, Hispaania
Tel.: +34 944 794 360
Faks: +34 944 794 383
E-mail: information@osha.eu.int

